

Ex oriente lux

Polonia Charkowa

Nr 10 (53)
2006 r.

PISMO STOWARZYSZENIA KULTURY
POLSKIEJ W CHARKOWIE

www.polonia.kharkov.ua

Prof. dr. hab. Jan Mazur
- Dyrektor Centrum Języka i Kultury Polskiej
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Język polski jako narzędzie komunikacji we współczesnym świecie

Zagrożenia i szanse

Językowa komunikacja międzyludzka od wieków nierozwalnie związana jest z rozwojem zmieniającego się świata. Dotyczy to nie tylko sposobów i form komunikowania się, wynikających z rozwoju techniki i cywilizacji, lecz także wyboru danego języka jako kodu komunikacyjnego, obsługującego określone płaszczyzny porozumiewania się w poszczególnych krajach.

Różne były przyczyny i drogi awansu języków znanych w wielu krajach ze swego powszechnego użycia w przeszłości i obecnie. W europejskim kręgu kulturowym znana jest w historii rola łaciny, greki i języka staro-cerkiewnosłowiańskiego, obsługujących komunikację religijną i awansujących stopniowo do roli lingua franca na rozległych obszarach komunikacyjnych wielu krajów. W poszczególnych okresach trwania imperium i kształtowania się tzw. stref wpływów taką rolę odgrywał np. język włoski w czasie trwania imperiów handlowych Wenecji i Genui (do XVIII w.), czy też języki takie, jak: francuski, hiszpański, portugalski, niemiecki, angielski w okresie kolonialnym. Polakom dobrze znane są okresy dominacji języka rosyjskiego i to nie tylko u nas. Z historii wiemy, że potęga militarna, gospodarcza, kulturalna lub religijna wpływała zawsze na prestiż danego języka i jego rolę jako środka komunikacji w świecie. Zmiany roli poszczególnych języków w komunikacji społecznej widoczne były również w Polsce, począwszy od dominacji łaciny w funkcjonowaniu państwa, szkoły i poro-

zumiewaniu się wyższych kręgów społeczeństwa oraz języka niemieckiego w kulturze materialnej i życiu gospodarczym, poprzez znaczącą rolę języka włoskiego, francuskiego w życiu salonów dworskich i arystokratycznych, aż do dominacji języka rosyjskiego w czasie zaborów. Jak pisze A. Dębski (w: G. Szpila (red.), *Język trzeciego tysiąclecia*, Kraków 2000): «Przed drugą wojną światową najwyższą pozycję w hierarchii prestiżu społecznego zajmował w Polsce język francuski, język kraju od dawna z nami zaprzyjaźnionego, język wyrafinowanej kultury i wyrafinowanego smaku. Na drugim miejscu w hierarchii stały języki «sąsiadów i wrogów», niemiecki i rosyjski. Język angielski był natomiast w Polsce ówczesnej mało znanym językiem «inżynierów i techników». Kto należał do «towarzystwa», znał język francuski. Kto znał francuski i niemiecki, a chciał czegoś więcej, ten uczył się np. włoskiego lub hiszpańskiego».

W historii różna była również rola języka polskiego jako środka porozumienia się w Polsce i w Europie. Od języka kontaktów codziennych we własnym kraju polszczyzna awansowała do języka salonów na dworze carskim w końcowych latach XVI w., by w efekcie zawirowań politycznych na długo zniknąć z pełnienia funkcji oficjalnej w urzędach i szkołach w okresie zaborów i okupacji.

Jaka jest dzisiaj rola języka polskiego jako środka porozumiewania się w świecie?

W numerze m.in.:

- Miesiąc Dziedzictwa Polskiego - uroczystości w Chicago
- Wizyta Prezydenta RP z okazji 750. rocznicy Lwowa
- Polska i Ukraina opowiadają się za ropociągami
- Dobra książka na Wschód
- Będzie rządowy program pomocy Polakom

- Nowe władze Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych
- Warunkiem współpracy z Rosją jest wspólnota wartości
- Rocznica powołania Jana Pawła II
- Papieskie orędzie do Polaków
- День добры, Харьков!

Jakie niebezpieczeństwa, ale i szanse, stają przed polszczyzną u progu nowego tysiąclecia? Jakie zadania stają przed oświatą polonijną i polskojęzyczną w świecie w obliczu gwałtownych zmian gospodarczych, społecznych i politycznych na przełomie tysiącleci?

Ostatnie zmiany w Europie, a zwłaszcza w Europie Środkowej i Wschodniej, wyrażające się z jednej strony decentralizacją i powstawaniem szeregu niepodległych państw (np. w byłej Jugosławii), bądź odzyskaniem suwerenności przez inne, żyjące przez dziesiątki lat pod obcą dominacją (np. radziecką), z drugiej zaś centralizacją, spowodowaną rozszerzeniem NATO i Unii Europejskiej, procesami globalizacji i uniwersalizacji gospodarczej, politycznej i kulturowej, stwarzają przeciwstawne przesłanki do traktowania funkcji poszczególnych języków narodowych w nowej rzeczywistości. Uwarunkowania te mogą bowiem prowadzić do rozkwitu znanych już, ale z jakichś powodów «uśpionych» języków, co następuje zwykle po odzyskaniu przez dany naród pełnej suwerenności i niepodległości, związanej zazwyczaj z przejściowym wybuchem nacjonalizmu oraz podniesieniem prestiżu i roli danego języka w życiu społeczeństwa. Wszyscy pamiętamy niedawne wydarzenia na Łotwie i Litwie, gdzie warunkiem przyznania obywatelstwa tych krajów ludziom innych narodowości była nie tylko znajomość danego języka, ale też zdanie bardzo trudnych egzaminów ze stopnia tej znajomości, będących właściwie zaporą nie do przebycia, ze względu na zawierający liczne pułapki system pytań egzaminacyjnych. Zresztą nie tak dawno publicznie proponowano przeprowadzenie takich egzaminów, jako jednego z warunków otrzymania obywatelstwa, także w FRN. Odradza się w pełni jako język urzędowy język ukraiński, chociaż na ulicach Kijowa ciągle jeszcze przeważa język rosyjski.

W wielu krajach uzyskujących niepodległość prestiż danego języka jest w dużym stopniu sterowany politycznie i administracyjnie i nie wynika z pozycji międzynarodowej danego kraju, w którym jest używany, to znaczy z jego gospodarczego, politycznego i/lub kulturowego znaczenia w świecie (regionie świata, kontynencie) ani z prestiżu używającej go grupy społecznej, żyjącej poza granicami rodzinnego kraju.

Dominiacja polityczno-gospodarczo-militarna jakiegoś kraju może sprawić, że jego język zaczyna pełnić funkcję środka komunikacji elit politycznych innych krajów, a nawet zaczyna być używany w funkcji języka narodowego. Otrzymuje on wtedy bardzo wysoki prestiż społeczny, co sprawia, iż dotychczasowy język danego kraju zaczyna pełnić drugorzędną rolę komunikacyjną, ograniczoną do sytuacji codziennych, nieoficjalnych. Z uwagi na powszechność nauczania młodego pokolenia jest on przyswajany już w szkole i zaczyna obejmować coraz większy krąg użytkowników. W następnym okresie może być już znany tylko biernie przez niektórych (zwłaszcza najstarszych) członków danej społeczności, aż wreszcie przestaje pełnić swoje funkcje i zanika. Tak dzieje się dzisiaj w większości mniejszych krajów europejskich z językiem angielskim, który urasta do roli lingua franca w Europie i w świecie. Zalew polszczyzny różnego typu zapożyczeniami z języka angielskiego prowadzi w niektórych dziedzinach, np. w elektronice, do swojego rodzaju makaronizacji naszego języka. Załamanie się czytelnictwa, zanik kultury wystawiania się, szerzące się chamskość oraz wulgaryzacja i agresja językowa w mediach i w komunikacji publicznej, przy jednoczesnym upadku autorytetów i wzorców pięknego wyławiania się, powodują uzasadnioną obawę o to, czy język polski będzie mógł dalej wypełniać swoje funkcje na wszystkich podstawowych obszarach komunikacji ludzkiej, tj. komunikacji potocznej, urzędowej, publicystycznej, naukowej i artystycznej, czy też spadnie do roli dialektu i narzędzia komunikacji codziennej na niewielkim obszarze Europy. Czy w tej sytuacji istnieje szansa na jego uratowanie w dotychczasowych formach komunikacyjnych i nadzieja na dalszy rozwój? Pytania te nie są bezpodstawne. Sam przed kilkoma laty uczestniczyłem w Bremie w Niemczech w konferencji noszącej znamienity tytuł «Czy język polski jest językiem europejskim?»

Język polski jest dziś używany jako narzędzie komunikacji przez około 50-55 milionów osób, żyjących w 80 krajach świata. Jednakże jedynie tylko w Polsce stanowi on powszechny środek

porozumiewania się w sytuacjach zarówno oficjalnych jak i nieoficjalnych, w urzędach, szkolnictwie, Kościele oraz w mediach. Jest też w naszym kraju prawie wyłącznym środkiem tworzywa artystycznego.

Liczba 50-55 mln jest liczbą szacunkową, podlegającą niewielkim odchyleniom w różnych opracowaniach i utożsamiana jest zazwyczaj z liczbą Polaków (ludzi polskiego pochodzenia) w świecie. Tymczasem wielu z nich będąc Polakami nie mówi wcale po polsku. Przykładów tego typu mamy dość dużo szczególnie na Wschodzie, ale nie tylko. Tę statystyczną nieścisłość uzupełniają ci, którzy nie będąc Polakami wykazują się znajomością języka polskiego.

Jaki jest współczesny język polski?

U nas, w Polsce, jakoś języka obserwujemy na co dzień. Komunikacja emocji prowadzi do wulgaryzacji i agresji językowej w mediach i w życiu publicznym, spadku jego kultury, zaniku wzorców poprawnej i pięknej wymowy, takich jak: szkoła, prasa, radio, telewizja, interferencji języka ogólnego z innymi odmianami, zwłaszcza slangami i żargonami. O tych procesach wiadomo powszechnie, napisano też w związku z tym szereg książek i artykułów. Stworzono Radę Języka Polskiego, mającą czuwać nad jego kulturą i poprawnością, uchwalono ustawę o języku polskim, mającą m.in. nie dopuścić do jego degradacji i ulegania niekontrolowanemu zalewowi zapożyczeń obcych, zwłaszcza anielskich.

Tymczasem w świecie niewielu jest użytkowników języka polskiego, władających nim poprawnie. Nawet emigranci nowszej daty ulegają w procesie asymilacji dość szybko pokusie różnego rodzaju «modyfikacji» języka polskiego, polegającej na wprowadzaniu do niego słów i zwrotów obcojęzycznych oraz polonizowaniu ich przez nadawanie im polskich końcówek, bądź wprowadzanie innych elementów polszczyzny. Przysłowiowe «luknij czy kara stoi na kornierze stryty» jest tu dobrym, choć przejawianym przykładem.

Sporo Polaków, zwłaszcza starszej generacji, mówi po prostu gwarą, wyniesioną z Polski przez dziadków, rodziców lub przez nich samych. Gwarą, lub z elementami gwarowymi, mówią również niektórzy nauczyciele.

Znakomita większość użytkowników języka polskiego poza granicami Polski mówi po polsku, nie ma natomiast opanowanej sprawności w pisaniu. Musimy o tym pamiętać, przygotowując program nauczania języka polskiego i doskonalenia nauczycieli.

Zważywszy na liczbę użytkowników języka polskiego w świecie nie jest to mało, np. w porównaniu z językiem litewskim, łotewskim, estońskim, węgierskim, czeskim, słowackim, czy językami krajów b. Jugosławii. W porównaniu z tzw. językami światowymi, a zwłaszcza z językami krajów wysoko rozwiniętych i silnych gospodarczo, jak np. Niemcy, Francja, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone, liczby te wydają się niewielkie.

Czy obecna sytuacja w świecie sprzyja rozwojowi języka polskiego?

Europa znajduje się w okresie dynamicznych przemian, zmierzających do integracji politycznej i gospodarczej kontynentu. Rozszerzenie Unii Europejskiej na kolejne kraje, w niedalekiej przyszłości zapewne i na Polskę, pociąga za sobą również przeobrażenia kulturowe. Zmienia się mentalność całych pokoleń i społeczeństw. Zniesienie granic państwowych w wąskim tego słowa znaczeniu i powstanie tzw. euroregionów sprawia, że jeszcze niedawni wrogowie stają się dobrymi sąsiadami. Dynamika wzajemnych kontaktów powoduje otwarcie się na inne kultury i kształtowanie tolerancji wobec nich. W miarę krzepnięcia zintegrowanej Unii Europejskiej zmieniać się będzie status i zakres komunikacyjnych funkcji różnych języków, w tym także języka polskiego.

Zmiany te prowadzą do ostrej konkurencji gospodarczej i kulturowej między poszczególnymi krajami. Tylko jednostki dobrze wykształcone, potrafiące więcej niż inni wygrywać wyścig do coraz mniejszej liczby atrakcyjnych miejsc pracy.

Wszystkie te elementy stanowią ogromną szansę dla rozwoju języka polskiego i poszerzenia zasięgu jego użycia jako kodu

komunikacyjnego. Już dziś istnieje konieczność tłumaczenia różnego rodzaju umów gospodarczych, katalogów firm, katalogów turystycznych, ofert handlowych, koncesji, świadectw i innych dokumentów wymaganych przy przekraczaniu granic. Tłumaczy się często wypisy z ksiąg hipotecznych, polisy ubezpieczeniowe, świadectwa zdrowia, umowy kredytowe, formularze dotacji. Firmy obce wymagają od swoich przedstawicieli zarówno u siebie, jak i w kraju docelowej inwestycji, znajomości języka swoich partnerów. Podobnie jest w dyplomacji, mediach i innych dziedzinach. Wysłani do Polski na placówki różnego typu przedstawiciele krajów ościennych obowiązani są znać nasz język przynajmniej w stopniu umożliwiającym komunikację podstawową. Decydenci zdają sobie bowiem sprawę z psychologicznych aspektów znajomości języka kraju docelowego. Jest to ogromnie ważne w wytwarzaniu atmosfery wzajemnego zbliżenia i zrozumienia. Nawet perfekcyjna znajomość *lingua franca* nie zastąpi niekiedy niezbyt doskonałej znajomości języka partnera w komunikacji bezpośredniej, w której ogromną rolę spełnia również kod pozawerbalny. Jest to niezwykle ważne zwłaszcza w wszelkiego rodzaju negocjacjach, niezobowiązujących wymianach poglądów, itp. Elementy te stanowią silny czynnik motywacyjny przy podejmowaniu nauki języka polskiego przez ludzi spoza naszego kręgu kulturowego.

Innym bardzo istotnym czynnikiem, motywującym do nauki języka polskiego, jest niedawne wstąpienie Polski do Unii Europejskiej i możliwość zatrudnienia tysięcy osób ze znajomością języka polskiego. Już dziś kraje członkowskie przygotowują swoich urzędników na konieczność opanowania oprócz tzw. języków światowych, również dwóch-trzech tzw. języków regionalnych. Wszystko to sprawia, że za granicą wzrasta zainteresowanie nauką języka polskiego wśród młodzieży gimnazjalnej i studenckiej, a także wśród dorosłych. W ostatnich latach podwoiła się np. w Niemczech liczba uczących się języka polskiego na kursach VHS. Podobnie na Ukrainie. Wzrasta zainteresowanie młodzieży, nie tylko ze Wschodu, odbywaniem studiów w Polsce, a także możliwością otrzymania certyfikatu z języka polskiego.

Ogromną rolę spełniają media. Programy telewizyjne satelitarnej Polonia i Polsat oglądane są w coraz większej liczbie krajów. Wszystko to wzbudza zainteresowanie kulturą sąsiedniego kraju, wzmacnia chęć poznawania jej w wersji oryginalnej, szczególnie przez przedstawicieli młodego pokolenia. Dużą szansę daje również turystyka. W ostatnim czasie odwiedzało Polskę po ok. 15 mln turystów rocznie.

Jak w tym kontekście rysują się stojące przed nami zadania w zakresie polityki oświatowej i językowej?

Sądzę, że do priorytetów w tym względzie należy preferowanie takich form, które zwiększałyby motywację wszystkich zainteresowanych uczeniem się języka polskiego. W tym zakresie widzę następujące działania:

1. Wypracowanie nowoczesnych modeli kształcenia w zakresie języka polskiego, zintegrowanych ze szkolnictwem kraju zamieszkania, uwzględniających specyfikę i możliwości regionu. Modele te powinny być przystosowane do standardów europejskich.

2. Przygotowanie jednolitych, atrakcyjnych programów nauczania, zawierających wspólne minima językowe, dających również możliwość indywidualnego uzupełniania w zależności od potrzeb i specyfiki szkoły.

3. Uatrakcyjnienie form i metod nauczania języka polskiego (np. Internet) oraz opracowanie pomocy dydaktycznych nowej generacji.

4. Stworzenie warunków do powstawania w krajach sąsiadujących z Polską, zwłaszcza zaś w pasach przygranicznych sieci szkół (klas) z polskim językiem nauczania, lub z nauczaniem języka polskiego jako obcego. Dobrze by było, aby w programach u naszych sąsiadów znalazło się miejsce na nauczanie języka polskiego jako obcego.

5. Zapewnienie drożności systemu kształcenia w krajach zamieszkania, polegające na stworzeniu możliwości kształcenia

polskojęzycznego na wszystkich poziomach nauczania. Chodzi o to, aby młodzież ucząca się w szkołach polskojęzycznych nie miała zamkniętej drogi dalszego rozwoju. Z drugiej jednak strony należałoby dążyć do tego aby ta młodzież obok opanowania języka, historii i literatury polskiej wykazywała się biegłą znajomością języka kraju zamieszkania w wersji fachowej, specjalistycznej tak, aby język polski okazał się atutem a nie handicapem w staraniu się o pracę. Sądzę, iż takie działania mogą doprowadzić w najbliższej przyszłości do wykształcenia pokoleń, które zdobytą wiedzę i umiejętności spożytkują nie tylko w komunikacji potocznej i zawodowej. Byłoby wspaniale, aby język polski stał się także poza naszym krajem narzędziem komunikacji artystycznej, narzędziem tworzenia kultury w miejscu zamieszkania. Marzy mi się sytuacja, kiedy na konkursach literackich, ogłaszanych w niektórych krajach dla mniejszości narodowych, tak jak np. w Niemczech, oprócz Jugosłowian, Greków, Włochów udział wzięli także Polacy.

6. Dla osiągnięcia tego celu należy popierać i inspirować w nauczaniu języka polskiego jako polskiego w szkołach wyższych rozwój specjalizacji translacyjnej, kulturoznawczej oraz komunikacji społecznej i interkulturowej zarówno w Polsce, jak i na uczelniach zagranicznych, szczególnie zaś na slawistykach w krajach sąsiednich. Na lektoratach języka polskiego należałoby większy nacisk położyć na nauczanie słownictwa specjalistycznego oraz kształcenie sprawności społecznej, kulturowej i pragmatycznej. W dzisiejszej komunikacji bez granic ideałem byłoby wykształcenie społeczeństw bi- lub multilingwalnych. Sądzę, że w wypadku języka polskiego droga do tego celu wiedzie poprzez sieć szkół polskich i polskojęzycznych (z polskim językiem nauczania) w krajach bezpośrednio z nami sąsiadujących. Dzięki staraniom Stowarzyszenia «Wspólnota Polska» sieć taka jest mozolnie tworzona. Przed kilkoma dniami otwarto dwie takie szkoły na Ukrainie, dalsze są w końcowej fazie realizacji bądź w planach inwestycyjnych. Uczy się w nich nie tylko młodzież polskiego pochodzenia, co napawa nadzieją, że język polski stanie się, obok języka kraju zamieszkania, narzędziem porozumiewania się w różnych sytuacjach komunikacyjnych, także u naszych sąsiadów.

7. Zaspokojeniu potrzeb komunikacyjnych powinna służyć również planowa polityka wymiany międzyszkolnej i młodzieżowej, która powinna stworzyć dodatkową motywację do nauki języka polskiego już w latach najmłodszych.

8. Jak najszybsze wprowadzenie w życie systemu certyfikacji języka polskiego, co przyczyni się do podniesienia prestiżu polszczyzny jako środka komunikacji poza krajem, zrównując ją formalnie z tzw. językami światowymi. Chodzi tu o sygnał dla potencjalnych słuchaczy, pragnących się uczyć języka polskiego, że nauka tego języka odbywa się według wymagań i standardów europejskich, że istnieje możliwość udokumentowania stopnia znajomości języka polskiego, że ten dokument posiada odpowiednią rangę i prestiż, a także o to, że daje on poza satysfakcją także określone uprawnienia.

Nie można zapomnieć o roli mediów, o czym wspominałem wcześniej. Cieszy powstawanie coraz to nowych programów radiowych w różnych rozgłośniach regionalnych na Wschodzie, realizowanych bardzo często przez młodzież wykształconą w Polsce. Powstają coraz to nowe czasopisma, często jeszcze bardzo skromne i wydawane w niewielkim nakładzie, propagujące język polski i kulturę polską oraz działalność organizacji polonijnych. Coraz większy zasięg ma TV Polonia i Polsat. Dobrze by było, aby te media stały się nie tylko elementem promocji języka i kultury polskiej lecz także były nośnikiem wzorcowej polszczyzny. To właśnie szkoła, media a także Kościół katolicki sprawiają, że we współczesnym świecie ogromnej konkurencji na wszystkich polach możemy mieć nadzieję, iż język polski uchroni się przed licznymi zagrożeniami i dzięki rozsądnym działaniom, wykorzystującym istniejące możliwości, zachowa swój prestiż języka wielowiekowej kultury europejskiej i pozostanie narzędziem tworzenia i percepcji wytworów tej kultury zarówno na polskim obszarze etnicznym, jak i poza nim. Jednocześnie należy mieć nadzieję, iż język ten da szansę i możliwości wszystkim tym, którzy na taką szansę czekają, którzy jej potrzebują.

Wiadomości polonijne**Miesiąc Dziedzictwa Polskiego - ważne uroczystości w Chicago**

Prezentowane zbiory upamiętniają 25-tą rocznicę powstania NSZZ „Solidarność” – ruchu, który zapoczątkował upadek systemu komunistycznego w Europie Centralnej i byłym Związku Radzieckim.

Gubernator Stanu Illinois Rod R. Blagojevich (z lewej) w towarzystwie Pierwszej Damy, Patricii Blagojevich, córek Annie i Amy oraz proboszcza parafii św. Jacka, ks. Michała Osucha podczas ceremonii otwarcia wystawy "Drogi do Wolności – Przez Solidarność do Europy"

“Illinois jest domem dla setek tysięcy Polskich imigrantów i Amerykanów polskiego pochodzenia, pracujących bardzo ciężko w celu zrealizowania swojego „amerykańskiego snu” - powiedział gubernator Blagojevich. “Ogromnie się cieszę, że wystawa z Polski dotarła do Chicago, aby tysiące Polaków mieszkających w Illinois mogły zobaczyć ją oraz uczcić powstanie związku zawodowego “Solidarność”. Nie wyobrażam sobie lepszego sposobu uhonorowania i świętowania Miesiąca Dziedzictwa Polskiego, niż właśnie poprzez otwarcie i odwiedzenie tej wystawy” - dodał gubernator Blagojevich.

Ekspozycję przybyła do Chicago z Polski przygotowała Fundację Centrum Solidarności w Gdańsku oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Wystawa składa się z wielkoformatowych zdjęć i eksponatów ukazujących wydarzenia z lat 1945-2005 oraz przedstawiających historię powstania NSZZ “Solidarność”. Każdy, prezentowany okres historyczny wzbogacony jest projekcją krótkiego filmu edukacyjnego wkomponowanego w scenografię z epoki.

ciąg dalszy na str. 6

Wizyta Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego z Małżonką z okazji 750. rocznicy Lwowa

30.09.br., z okazji uroczystych obchodów 750. rocznicy Lwowa, na zaproszenie Prezydenta Ukrainy W. Juszczenki, przybył do miasta Prezydent RP p. Lech Kaczyński z Małżonką. Prezydentowi RP towarzyszyli m.in. p. A. Szczygło - Sekretarz Stanu Szef Kancelarii Prezydenta RP; p. P. Kowal - Sekretarz Stanu w MSZ; p. A. Krawczyk - Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP; p. K. Olendzki - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Gen. Bryg. R. Polko – Zastępca Szefa BBN oraz p. M. Handzlik, Dyrektor BSZ w Kancelarii Prezydenta RP.

Na lotnisku Prezydenta RP uroczyste witali m.in.: Prezydent Ukrainy, W. Juszczenko; Gubernator Lwowskiej Obwodowej Państwowej Administracji, p. P. Olijnyk oraz Mer Lwowa A. Sadowyj. Z lotniska polska delegacja udała się do gmachu Lwowskiego Narodowego Teatru Opery i Baletu im. S. Kruszelnickiej, gdzie przywitał ją uroczyste Dyrektor, p. T. Eder.

Następnie w Sali Lustrzanej Lwowskiej Opery odbyło się spotkanie Prezydenta RP, p. Lecha Kaczyńskiego z Prezydentem Ukrainy, p. W. Juszczenko oraz Prezydentem Republiki Litewskiej, p. V. Adamkusem. Trzej Prezydenci podpisali wspólną Deklarację, w której zadeklarowali m.in. cyt. ...W celu zachowania dziedzictwa historyczno-kulturalnego miasta Lwowa będziemy inicjować powstanie Fundacji Rozwoju Lwowa oraz patronować jej działalności”. Równolegle Żona Pre-

zydenta RP, p. M. Kaczyńska oraz Żona Prezydenta Ukrainy, p. K. Juszczenko spotkały się z przedstawicielkami środowiska polskiego we Lwowie. Mieszkanki Lwowa podziękowały za wspólny patronat Pań Prezydentowych nad koncertem „Galicja” (odbył się 08.09.br.w Lwowskiej Operze w ramach IV edycji Wielokulturowego Festiwalu Galicja), który stał się dużym wydarzeniem artystycznym.

Po zakończeniu oficjalnych rozmów w gmachu Lwowskiej Opery rozpoczęła się uroczysta gala z udziałem trzech Prezydentów. W trakcie uroczystości przemówienia wygłosili: p. W. Juszczenko, p. L. Kaczyński oraz p. V. Adamkus. Prezydent RP, p. L. Kaczyński podkreślił w swym wystąpieniu historyczne związki Lwowa z Polską oraz nawiązał do czasów współczesnych, deklarując poparcie Polski dla europejskich dążeń Ukrainy i jej obywateli. Przemówienie zostało bardzo dobrze przyjęte.

Po oficjalnym pożegnaniu polska delegacja udała się pod lwowski pomnik Adama Mickiewicza. Prezydent RP, p. Lech Kaczyński, witany ciepło przez tysiące Ukraińców zgromadzonych wokół pomnika, złożył hołd polskiemu wieszczowi uroczyste składając kwiaty; przeprowadził także krótkie rozmowy z mieszkańcami Lwowa. Następnie delegacja udała się na lotnisko, skąd odleciała do Warszawy.

www.bcj-consulting.eu

Wiadomości z Polski

Polska i Ukraina opowiadają się za ropociągiem Odessa-Płock

Istnieją finansowe możliwości zbudowania odcinka rurociągu Brody-Płock - powiedział premier Jarosław Kaczyński po środowym spotkaniu z premierem Ukrainy Wiktorem Janukowyczem, podczas Forum Ekonomicznego w Krynicy.

Zdaniem premiera Kaczyńskiego, możliwe jest wykorzystanie w tym celu środków z UE, w kwocie ok. 400 mln euro. Podkreślił, że "jeśli idzie o zbyt ropy, który mógłby płynąć rurociągiem, to jest to przedsięwzięcie o charakterze strategicznym i przekracza ono wymiar stosunków dwustronnych między Polską i Ukrainą". Ropociąg Odessa-Brody, biegnący z portu Odessa nad Morzem Czarnym do miejscowości Brody na zachodzie Ukrainy, w pobliżu granicy z Polską, został ukończony w 2002 roku. W przyszłości nowa linia przesyłowa ma być przedłużona do Płocka.

Kaczyński dodał, że w sprawie rozbudowy rurociągu Odessa-Brody-Płock, którego warunkiem powstania jest znalezienie zarówno źródeł dostaw, jak i zbytu, będzie rozmawiał podczas zbliżającej się jego wizyty w Stanach Zjednoczonych.

Premier Janukowycz powiedział dziennikarzom w Krynicy, że strona ukraińska "zrobiła już konkretne rzeczy w sprawie ropociągu". Ukraina zbudowała 600 km odcinka naftociągu oraz terminal naftowy w Odessie. Uruchomienie rurociągu Brody-Płock do transportu ropy naftowej miałyby zdywersyfikować dostawy tego surowca do Polski i częściowo uniezależnić Polskę i Ukrainę od dostaw z Rosji. Przesyłany tą drogą surowiec mógłby być transportowany tranzytem do państw Europy Zachodniej.

Serwis POLSKA-POLACY
Źródło: Portal Onet.pl (Polska)

Dobra książka na Wschód

Zapewnieniu naszym Rodakom na Wschodzie większego dostępu do literatury polskiej i książkowych pomocy dydaktycznych będzie służył uroczyste zainaugurowany w sobotę w Pałacu Kultury i Nauki podczas 21. Targów Książki Edukacyjnej, program "Dobra książka na Wschód". Dzięki temu do szkół na Wschodzie trafią nie przypadkowe książki, ale te, które będą faktycznie odpowiadały zapotrzebowaniu.

Autorami programu są Sekcja Wydawców Edukacyjnych Polskiej Izby Książki i Fundacja "Pomoc Polakom na Wschodzie". Honorowy patronat objął marszałek Senatu, Bogdan Borusewicz. Podczas sobotniej konferencji uczestnicy programu podpisali list intencyjny dotyczący jego realizacji.

"Jako marszałek Senatu - opiekun Polonii i Polaków rozsianych po całym świecie - z przyjemnością przyjmuję honorowy patronat nad akcją zamierzającą do krzewienia polskiej kultury oraz języka polskiego wśród naszych rodaków za granicą" - powiedział Bogdan Borusewicz.

Prezes Polskiej Izby Książki, Piotr Marciszuk podkreślił, choć od lat pomagamy dzieciom zarówno w kraju, jak i za granicą, jednak w przeszłości książki nie zawsze trafiały tam, gdzie powinny. "Postanowiliśmy więc połączyć siły i nasze działania odpowiednio skoordynować" - zaznaczył.

Monitorowaniem potrzeb z za wschodniej granicy zajmie się Fundacja "Pomoc Polakom na Wschodzie", która - jak powiedział jej prezes Wiesław Turzański - ma stały kontakt z Polakami na Wschodzie i zna ich potrzeby edukacyjne. "Cieszymy się, że będziemy mogli pomóc wielu dzieciom i młodzieży w dostępie do kultury polskiej" - dodał.

Obecna na spotkaniu prezes Związku Polaków na Białorusi, Andżelika Borys, serdecznie podziękowała za pomoc. "Jest ona dla nas szczególnie cenna, z uwagi na trudną sytuację na Białorusi i brak pomocy ze strony naszych władz, a wręcz utrudnianie dostępu do kultury polskiej" - podkreśliła prezes ZPB.

W konferencji uczestniczył także prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego na Ukrainie - Adam Chłopek, prezes Polskiej Macierzy Szkolnej na Białorusi - Stanisław Sienkiewicz oraz prezes Polskiej Macierzy Szkolnej na Litwie - Józef Kwiatkowski.

Podczas 21. Targów Książki odbyła się także Wielka Zbiórka Książek, w której wzięły udział zarówno wydawnictwa, jak i osoby prywatne. W sobotę, tuż przed podpisaniem listu intencyjnego w sprawie programu, zebranych zostało 1620 książek. "Dobra książka na Wschód" jest akcją długofalową, współfinansowaną przez budżet państwa i wydawnictwa w niej uczestniczące. Na stoisku można było również obejrzeć publikacje w języku polskim wydawane w krajach byłych republik radzieckich.

Źródło: Portal TVP3 (Polska)

Będzie rządowy program pomocy Polakom pracującym za granicą

Jak wyjaśnił w rozmowie z PAP Kowal, program zakłada m.in. zatrudnienie dodatkowych konsulów, modernizację istniejących placówek konsularnych oraz tworzenie nowych, a także wprowadzenie systemu informacji o warunkach pracy i życia za granicą. Dodał, że nie będzie problemu z zagwarantowaniem środków finansowych na realizację programu.

Natomiast Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz poinformował, że w senackiej komisji spraw emigracji i łączności z Polakami za granicą trwają prace nad opracowaniem założeń do ustawy o pomocy Polakom za granicą. Nowe uregulowania są potrzebne, ponieważ brakuje jednolitych przepisów regulujących te kwestie. Dodał, że Senat wystąpił także z propozycją zwiększenia w przyszłym roku o 50 proc. - czyli o 25 mln zł - środków z budżetu na sprawy Polonii.

Podczas konferencji specjaliści ds. demografii i migracji podkreślali, że nie można oszacować faktycznej liczby Polaków, którzy wyjechali do pracy za granicą po wejściu Polski do Unii Europejskiej, a podawane przez media dane wahają się od kilkuset tysięcy do nawet 4 mln osób.

Jak stwierdził prof. Marek Okólski z Ośrodka Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, podawane przez media dane o skali emigracji oraz jej skutków są wyolbrzymiane. Dodał, że gdyby faktycznie doszło do takiej skali emigracji, polska gospodarka załamałaby się, a tymczasem odnotowuje się wzrost gospodarczy. W jego opinii, głównym krajem emigracji - obok Wielkiej Brytanii - staje się coraz częściej Irlandia.

Z prognozy na lata 2002-2052, przedstawionej przez Jakuba Bijaka ze Środkowoeuropejskiego Forum Badań Migracyjnych Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji, wynika, że za 50 lat liczba mieszkańców Polski zmniejszy się o ok. 25 proc., jednak oprócz emigracji, główny wpływ będzie na to miała mała liczba urodzeń.

Uczestnicy konferencji byli także zgodni, że należy stworzyć politykę zachęcającą Polaków, którzy wyemigrowali, do powrotu do kraju. Według dra Marka Kupiszewskiego ze Środkowoeuropejskiego Forum Badań Migracyjnych Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji, polityka emigracyjna powinna obejmować m.in. zmniejszanie stopy bezrobocia i wysokich kosztów pracy oraz tworzenie państwa przyjaznego obywatelom i przedsiębiorcom.

Także wiceminister pracy i polityki społecznej Kazimierz Kuberski uważa, że np. ułatwianie przenoszenia działalności gospodarczej do Polski może wpływać na decyzje powrotu emigrantów do kraju.

Podczas konferencji zwrócono również uwagę na fakt, że obecnie emigranci utrzymują stały kontakt z ojczyzną i nie pozbywają się swojej tożsamości narodowej. Senator Urszula Gacek (PO) zaznaczyła jednak, że gdy Polska pozostanie obojętna wobec emigrantów, wówczas oni także stracą zainteresowanie krajem ojczystym.

Helena Miziniak z Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych krytycznie oceniła dotychczasowe działania rządu w stosunku do nowej fali emigracji do Wielkiej Brytanii. Według niej, "do Londynu od połowy 2004 r. wyemigrowało ok. 120 tys. Polaków, a przez blisko 2,5 roku rząd nie podjął żadnych związanych z tym faktem działań".

Jak poinformowała, obecnie pomocą Polakom, którzy mają problemy w Londynie pomagają organizacje polonijne, zaś powinna być to rola rządu i wzmocnionych służb konsularnych. W jej ocenie najważniejsze jest informowanie w Polsce o warunkach życia i pracy w innych krajach np. w programach telewizyjnych, aby obalić mit łatwego życia i zarobku, np. w Wielkiej Brytanii.

PAP

Miesiąc Dziedzictwa Polskiego - ważne uroczystości w Chicago

Zakończenie, początek w numerze 4.

Otwarcie wystawy wiązało się również z trzema ważnymi rocznicami w historii Polski i Polonii amerykańskiej: 28 rocznicą pontyfikatu papieża Jana Pawła II, 22 rocznicą męczeńskiej śmierci charyzmatycznego kapelana Solidarności, księdza Jerzego Popiełuszki oraz 25. rocznicą wprowadzenia w Polsce stanu wojennego.

Podczas uroczystości otwarcia wystawy, gubernatorowi Blagojevichowi został przekazany list i album od prezydenta Lecha Wałęsy. W liście były przewodniczący Solidarności napisał: "Pragnę podziękować za Pańską wybitną i niestrudzoną pracę na rzecz Polski i Polonii amerykańskiej. Pańskie nadzwyczajne wysiłki i starania, najpierw jako

kongresmena w Kongresie Stanów Zjednoczonych, a obecnie jako Gubernatora Stanu Illinois, mają ogromne znaczenie w zapewnieniu, że Polska pozostaje krajem wolnym i demokratycznym. Powstały dwadzieścia sześć lat temu ruch solidarnościowy mógł zaistnieć i przetrwać dzięki moralnemu wsparciu ludzi takich jak Pan. Dziękuję za Pańskie poświęcenie i zaangażowanie oraz życzę sukcesów w dalszej pracy".

Wystawę "Drogi do Wolności – Przez Solidarność do Europy" będzie można jeszcze odwiedzać w Bazylice św. Jacka przez najbliższych kilka tygodni.

Beata Dębek, USA, www.Polonia_dla_Polonii.org

Uczmy się języka polskiego

Урок 8 Lekcja 8

Место работы. Предложный падеж прилагательных.
Miejsce pracy. Miejscownik przymiotników.

Где работаешь? Gdzie pracujesz?

- Czy ma pani pracę?
- Tak, mam.
- Gdzie pani pracuje?
- Pracuję w szkole. Jestem nauczycielką.
- A pan? Gdzie pan pracuje?
- Pracuję w prywatnej firmie.
- Kim pan jest z zawodu?
- Jestem elektronikiem.
- Czy ma pan pracę?
- Tak, na szczęście mam.
- A ja niestety nie mam pracy. Jestem bezrobotna.
- A pani mąż?
- Też nie ma pracy, też jest bezrobotny.

(**firma prywatna** - частная фирма, **na szczęście**
- к счастью, **niestety** - увы, к сожалению)
mam pracę ale nie mam pracy

Ćwiczenie 1

Вставьте окончания.

Proszę wstawić końcówki.

- a) - Czy pana żona ma prac....?
- Nie, moja żona nie ma prac....,
ona nigdzie nie pracuj....
- A czy pan ma prac.....?
- Na szczęście mam. Pracuj..... w małej firmie.
- b) - Czy państwo pracuj.....?
- Tak, pracuj.... Ja pracuj.... w fabryce,
a żona pracuj..... w szkole.
- A czy państwa dzieci pracuj.....?
- Nasze córki nie pracuj..., one uczą się.
Tylko nasz syn pracuj.....

Ćwiczenie 2

Скажите и напишите это по-польски:

Proszę powiedzieć i napisać to po polsku:

- У тебя есть работа? Да, есть.
- Где работаешь?
- Работаю на частном предприятии. А вы работаете?
- У меня нет работы. Я безработная.

Miejsce pracy Место работы

apтека **biuro** - бюро, офис

fabryka **budowa** - стройка

firma
instytut
poczta
sąd – суд
spółka - с.п.
uczelnia – вуз
warsztat – мастерская
instytucja – учреждение - организация
przedsiębiorstwo - предприятие
restauracja - ресторан

hotel - гостиница
piekarnia
pole
sklep - магазин
szpital - больница
zakład - предприятие

fabryka на фабрике
fabryka **w fabryce**
вуз в вузе
uczelnia **na uczelni**
бюро в бюро
biuro **w biurze**
предприятие на предприятии
przedsiębiorstwo **w przedsiębiorstwie**

W Polsce jest dużo różnych firm, zakładów oraz przedsiębiorstw. Są przedsiębiorstwa, firmy i zakłady państwowe i prywatne, przemysłowe, produkcyjne, handlowe, budowlane, rolnicze oraz usługowe, polskie, a także zagraniczne, duże i małe, stare i nowoczesne. Niektóre przedsiębiorstwa państwowe prywatyzują się.

(**państwowy** – государственный, **prywatny** – частный, **przemysłowy** – промышленный, **produkcyjny** – производственный, **handlowy** – торговый, коммерческий, **budowlany** – строительный, **rolniczy** – сельскохозяйственный, **usługowy** - относящийся к услугам, **nowoczesny** – современный)

- Gdzie pani pracuje?
- Pracuję w sklepie. A pani?
- Pracuję na poczcie.
- A gdzie pracuje pani mąż?
- Mój mąż pracuje w dużym przedsiębiorstwie zagranicznym.
- Państwowym?
- Nie, prywatnym. A pani mąż?
- W małej spółce handlowej.

Предложный падеж прилагательных Miejscownik przymiotnikow

Прилагательные в предложном падеже имеют окончания:

м.р.	-ym	w prywatnym (zakładzie)
	-im	w wysokim (budynku)
ж.р.	-ej	w prywatnej (firmie)
ср.р.	-ym	w handlowym (biurze)
	-im	w szerokim (polu)

Ćwiczenie 3

wzor:

firma państwowa - (gdzie?) – w firmie państwowej

firma prywatna

firma handlowa

firma budowlana

zakład państwowy

zakład prywatny

zakład produkcyjny

prywatny zakład produkcyjny

prywatny zakład usługowy

przedsiębiorstwo państwowe

przedsiębiorstwo prywatne

duże nowoczesne przedsiębiorstwo państwowe

polskie przedsiębiorstwo produkcyjne

zagraniczne przedsiębiorstwo handlowe

polsko-zagraniczne przedsiębiorstwo budowlane

(обратите внимание на положение прилагательных по отношению к существительным)

Ćwiczenie 4

Составьте предложения из данных слов.

Proszę ułożyć zdania ze słów.

przykład:

mój, siostra, pracować, duży, nowoczesny, firma

Moja siostra pracuje w dużej nowoczesnej firmie

1. ja, pracować, prywatny, zakład, produkcyjny

2. ona, pracować, szkoła, średni

3. mąż, pani Maliszewska, pracować, instytucja, państwowy

4. one, pracować, stary, fabryka

- Dzień dobry, Anno.

- Witam! Co słyszeć?

- Wszystko w porządku.

- Pracujesz?

- Pracuje.

- Ciągłe w tej samej instytucji?

- Tak, w ministerstwie.

- W jakiej instytucji pani pracuje?

- W bibliotece naukowej.

- Czy należy pani do jakiejś organizacji?

- Tak, jestem członkiem Polskiego Klubu Ekologicznego.
(witać – приветствовать, **Co słyszeć?** – Как дела? **wszystko w porządku** – всё в порядке, **ciągle** – всё время, постоянно, **w tej samej** – в той же, **naukowy** – научный, **należać do** – принадлежать к, **być członkiem** – быть членом, **jakaś** – какая-то)

instytucja – учреждение (организация), где за работу получаешь зарплату

organizacja – организация (общественная), где работаешь на общественных началах

Если спрашиваем об организации, (т.е. учреждении), где работаешь, употребляем слово **instytucja**, а не **organizacja**.

В какой организации работаешь?

W jakiej instytucji pracujesz?

Czy pan pracuje?

Nie jestem emerytem.

A pana żona?

Też jest na emeryturze.

- Czy pani pracuje zawodowo?

- Nie, jestem emerytką, ale pracuję w domu,

jak każda kobieta, jak każda gospodyni

(**emeryt** – пенсионер, **emerytka** – пенсионерка, **na emeryturze** – на пенсии)

- Czy lubi pani swoją pracę?

- Nie, nie lubię swojej pracy.

- Dlaczego?

- Ponieważ mam niską pensję.

- Jaką pan ma pensję?

- Bardzo dobrą.

- Ile pan zarabia?

- Dużo zarabiam.

- Jestem przedsiębiorcą.

- Ile pani zarabia?

- Dwa tysiące złotych.

- To jest bardzo dobra pensja.

- Ma pan rację.

(**dlaczego** – почему, **ponieważ** – потому, **pensja** – зарплата, **emerytura** – пенсия, **zarabiać** – зарабатывать, **ma pan/pani rację** – вы правы)

считаем liczymy

100	sto	600	sześćset
200	dwieście	700	siedemset
300	trzysta	800	osiemset
400	czterysta	900	dziewięćset
500	pięćset		

1000 tysiąc
2000-4000 tysiące
5000-..... tysiący

- Czy dużo pan zarabia miesięcznie?
- Bardzo mało. Jestem emerytem.
- Jaka jest pana emerytura?
- Otrzymuję trzysta czterdzieści złotych miesięcznie. Mam bardzo mało pieniędzy.

- Jaka jest obecnie średnia pensja w Polsce?
- Teraz średnia płaca wynosi osiemset złotych.
- A jaka jest obecnie średnia emerytura?
- Czteryście złotych.
- Jaki jest teraz średni kurs dolara w Polsce?
- Dwa złote siedemdziesiąt groszy.

(**miesięcznie** - ежемесячно, в месяц, **otrzymywać** – получать, **obecnie** - в настоящее время, **teraz** - сейчас, теперь, **płaca** = **pensja**, **wynosić** – составлять)

Uśmiechnij się

- Ile osób pracuje na tej budowie?
- Z majstrem osiem.
- To znaczy, że bez majstra siedem.
- Nie, bez majstra to tu nikt nie pracuje

- Gdzie pracujesz? - Nigdzie.
- A co robisz?
- Nic.
- To masz fajne zajęcie.
- Tak, fajne to ono jest,

tylko że konkurencja jest ogromna.

(**ile osób** - сколько человек, **majster** – мастер, **to znaczy, że** - это значит, что, **tu** – здесь, **nic** – ничего)

Jaki on jest naprawdę?

1. Michel jest Francuzem. Przedtem mieszkał w Lilie, a teraz mieszka w Krakowie. Studiuje język i kulturę polską w UJ. Michel jest pilnym studentem.

On mówi biegle po francusku (jest Francuzem!), dobrze po angielsku i dość dobrze po polsku.

Michel zawsze interesował się kulturą, polityką i ekonomią. Teraz interesuje się specjalnie kulturą polską i polskimi problemami. On chce być dziennikarzem.

Michel ma kolegę, Roberta. Robert jest polskim studentem.

On studiuje ekonomię. Jest dobrym studentem. Chce być biznesmenem. To jego marzenie.

Robert ma dziewczynę. Ona ma na imię Agnieszka. Jest Polką. Studiuje język i literaturę hiszpańską.

Interesuje się literaturą, filmem i muzyką. Teraz zaczęła interesować się Michelem.

2. Kraków. Mieszkanie Agnieszki. Agnieszka rozmawia z Robertem.

Agnieszka: Słuchaj, Robert, jak długo znasz Michela?

Robert: Właściwie już trzy lata, ale widziałem go tylko kilka razy.

Agnieszka: Poznałeś go w Krakowie?

Robert: Tak, był tu z grupą trzy lata temu. Byli w "Jaszczurach" - to był koncert jazzowy - i tam się poznaliśmy.

Agnieszka: Jest bardzo sympatyczny.

Robert: Tak, poza tym bardzo inteligentny i w ogóle – interesujący.

Agnieszka: Tak myślę. A czym on się interesuje?

Robert: Nie wiem dokładnie. Ale na pewno interesuje się kulturą, polityką, teraz językiem i kulturą polską. No i dziewczynami!

Agnieszka: Naprawdę?

Robert: Oczywiście. Jest bardzo przystojny, nie?

Agnieszka: No, nie jest brzydki. Nie wiesz, czy ma dziewczynę?

3. Michel mieszka z Peterem. Peter jest Niemcem.

Interesuje się kulturą słowiańską. Bardzo lubi poezję rosyjską, nawet sam pisze wiersze po niemiecku. Peter też studiuje w UJ. Teraz rozmawia z Michelem.

Michel: Dobrze mówisz po polsku. Jak długo studiowałeś język polski?

Peter: Nie studiowałem wcale.

Michel: Niemożliwe! Przecież znasz język polski!

Peter: Tak, trochę. Ale studiowałem język rosyjski. Miałem kontakty z Polską, Polakami... Kiedy byłem w Polsce, chciałem rozumieć po polsku, potem mówić... Tak nauczyłem się trochę.

Michel: znasz francuski?

Peter: Tak, uczyłem się, ale znam słabo. Lepiej znam angielski.

Michel: Dlaczego studiujesz język polski?

Peter: A dlaczego nie!? Interesuję się kulturami słowiańskimi, więc...

(**biegle** - бегло, **brzydki** - некрасивый, **dlatego**

- почему, **długo** - долго, **dokładnie** - точно, **dziennikarz** - журналист, **interesować się** - интересоваться, **interesujący** - интересный, **kiedy** - когда, **lepiej** - лучше, **lubić** - любить, **marzenie** - мечта, желание, **myśleć** - думать, **naprawdę** - в самом деле, **nawet** - даже, **niemożliwy** - невозможный, **pilny** - старательный, **poza tym** - кроме того, **przecież** - ведь, **przedtem** - раньше, прежде, **słuchać** - слушать, **w ogóle** - вообще, **widzieć** - видеть, **wiedzieć** - знать, **właściwie** - собственно говоря, **zacząć** - начать, **zawsze** - всегда.)

Урок подготовлен по материалам учебников:

Blanka Konopka „Podręcznik języka polskiego” (część 1);

Władysław Miodunka „Cześć, jak się masz?”;

Warto zapamiętać te słowa!

ZAWODY

EDUKACJA: 1. uczeń (szkoły podstawowej); 2. uczeń (szkoły średniej); 3. nauczyciel (szkoły podstawowej); 4. student (uniwersytetu); 5. profesor uniwersytetu.
SŁUŻBA ZDROWIA: 6. lekarz; 7. pielęgniarka; 8. dentysta; 9. chirurg.
WOJSKO: 10. żołnierz; 11. oficer. **KOŚCIOŁ:** 12. ksiądz; 13. zakonnica; 14. zakonnik. **HANDEL:** 15. sprzedawczyni, ekspedientka; 16. klient. **ROLNICTWO:** 17. rolnik, chłop; 18. gospodyni. **PRACA FIZYCZNA:** 19. robotnik; 20. elektryk; 21. kierowca; 22. murarz; 23. górnik. **USEUGI:** 24. kelner; 25. fryzjer; 26. kucharz; 27. sprzątaczką. **POLICJA:** 28. policjant. **BIURO:** 29. urzędnik; 30. urzędniczka; 31. sekretarka. **HIERARCHIA:** 32. dyrektor, kierownik; 33. pracownik. **INTELIGENCJA:** 3. nauczyciel; 5. profesor; 34. inżynier; 6. lekarz; 35. malarz; 36. pisarz.

Nowe władze Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych

Delegaci podsumowali okres mijającej kadencji władz EUWP i zaakceptowali sprawozdanie z dzia-

Tadeusz Piłat. Fot. Roman Śmigielski

łalności Sekretariatu za ostatnie trzy lata. W trakcie dyskusji mówiono m.in. na temat rządowego projekt ustawy polonijnych, Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z zagranicy oraz o nowej emigracji.

Gościem Zjazdu był prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” prof. A. Stelmachowski.

Prezydentem EUWP wybrany został Tadeusz Piłat ze Szwecji, Aleksander Zajac z Niemiec - wiceprezydentem, a Roman Śmigielski z Danii został ponownie wybrany na stanowisko sekretarza generalnego EUWP.

W nowowybranym Sekretariacie EUWP zasiadają poza tym: Andżelika Borys, Białoruś, Krzysztof Bystram, Belgia, Emilia Chmielowa, Ukraina, Urszula Milczewska, Bułgaria, Edward Trusewicz, Litwa.

Dotychczasowa prezydent p. Helena Miziniak z W.Brytanii została honorowym prezydentem EUWP.

Roman Śmigielski, Dania

L.Kaczyński: warunkiem współpracy z Rosją jest wspólnota wartości

"Z punktu widzenia wartości powszechnie przyjmowanych w Europie, jest to sytuacja, w której należy interweniować. Tak samo kilkakrotnie stawiana była sprawa zabójstwa redaktor Anny Politkowskiej" - powiedział prezydent na konferencji prasowej na zakończenie nieformalnego szczytu UE.

"Zdecydowana większość mówców, nie tylko ja, stwierdziła dzisiaj, że owa wspólnota (wartości) jest warunkiem rzeczywiście bliskiej współpracy, owego partnerstwa strategicznego z Rosją" - dodał.

"O tyle jestem ze spotkania zadowolony, że ze strony przywódców państw Unii Europejskiej, w tym pani kanclerz Angeli Merkel, była pewna stanowczość" - powiedział prezydent.

Pytany, dlaczego mówił o sytuacji w Gruzji zamiast o polskich niepokojach wokół budowy rosyjsko-niemieckiego gazociągu na dnie Bałtyku, prezydent tłumaczył, że chciał zachować jedność UE przed prezydentem Putinem.

"Gazociąg Północny to jest sprawa relacji między nami a Niemcami i w jakimś sensie między nami a Rosją. Tutaj nie szło o to żeby pokazywać, że w Unii Europejskiej są różnice. Myślę, że powinniśmy bardzo twardo bronić swoich interesów w UE, będziemy dalej o tym mówić, ale akurat to nie była okazja" - przekonywał Kaczyński, przyznając, że gazociąg jest "jednym z podstawowych problemów politycznych między Polską a Niemcami".

W rozmowie z przywódcami państw UE prezydent Putin bronił rosyjskiej polityki wobec Gruzji, a także odpierał zarzuty o naruszaniu praw człowieka w Rosji.

"Prezydent Putin odpowiadał w ten sposób, że sytuacja w Rosji nie jest gorsza niż w Europie Zachodniej. Jeżeli chodzi o postawę Unii Europejskiej, to z nielicznymi wyjątkami (...) jednolity front został w bardzo istotnym stopniu zachowany" - powiedział Kaczyński.

Odnosząc się do głównego tematu szczytu, czyli stosunków energetycznych z Rosją, prezydent Kaczyński zaapelował, by wszystkie kraje UE były tak samo traktowane przez Rosję, jeżeli chodzi o stabilność dostaw surowców. "Mówiłem to także w imieniu krajów bałtyckich, a w szczególności Litwy - powiedział. - Nam zależy na jednym: na pewności dostaw".

"Prezydent Putin zapewniał, że Rosja postępuje zawsze jak solidny partner; my mamy - wprawdzie pojedyncze, ale jednak - przykłady odmienne" - zauważył Kaczyński.

Spotkanie w Lahti było pierwszym szczytem UE na którym Polski nie reprezentował premier. Prezydent zapewnił, że "oczywiście nie oznacza to", że na wszystkie kolejne szczyty przyjedzie on, a nie szef rządu. Podkreślił, że polska konstytucja pozwala mu na odgrywanie aktywnej roli w polityce zagranicznej.

Swoją obecność w Lahti tłumaczył zaproszeniem tam także prezydenta Rosji. "Sądzę, że z punktu widzenia pana prezydenta Putina (...), to bardziej przekonujące jest to, że jest prezydent. To była podstawowa sprawa".

Dodał, że przywitał się z rosyjskim prezydentem, ale nie była to "prawdziwa rozmowa".

Michał Kot i Agata Jabłońska (PAP)

Rocznica powołania Jana Pawła II

16 października minęła 28. rocznica wyboru kardynała Karola Wojtyły na papieża. Jan Paweł II zasiadał na Stolicy Piotrowej ponad 26 lat. Specjalne przesłanie papieża Benedykta XVI do Polaków wyemitowały TVP1 i TV Polonia.

Karol Wojtyła był pierwszym od ponad 450 lat biskupem Rzymu nie pochodzącym z Włoch. Zastąpił w

Watykanie Jana Pawła I, który zmarł po zaledwie 33 dniach pontyfikatu.

Konklawe wybrało papieża Polaka 16 października 1978 r. Tego dnia o godzinie 18.17 zgromadzeni na placu Św. Piotra w Rzymie ujrzeli smugę białego dymu z Kaplicy Sykstyńskiej, a pół godziny później usłyszeli historyczne słowa „Habemus papam”

Jan Paweł II jest uważany za papieża, który w wielkim stopniu wpłynął na historię współczesnego świata i Kościoła katolickiego. Nazywany „Najwyższym Budowniczym Mostów”, jako pierwszy papież w historii Kościoła złożył wizytę w synagodze i w meczecie. Pierwszy

odwiedził kościół protestancki i rozpoczął publiczny dialog głowy Kościoła katolickiego z muzułmanami. Po 1500 latach sporu doprowadził do pogodzenia z kościołem ormiańskim. Jest też autorem pierwszej encykliki ekumenicznej „Ut unum sint”

Jan Paweł II był pierwszym papieżem, który zwołał i przewodniczył 19 spotkaniom młodzieży z całego świata, widząc w ludziach młodych tych, którzy mogą zbudować światowy pokój.

Przez ponad ćwierć wieku Jan Paweł II, nazwany też papieżem pielgrzymem, odbył 104 podróże zagraniczne, odwiedzając 129 krajów. Ponadto odbył 144 podróże po Włoszech. Dziewięciokrotnie odwiedził Polskę.

Jan Paweł II zmarł 2 kwietnia 2005 r. w wieku 84 lat. Został pochowany w Watykanie.

Kilka tygodni po Jego śmierci papież Benedykt XVI ogłosił, że korzystając z przysługującego mu prawa, przyspieszy rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego swego poprzednika. Była to odpowiedź głowy Kościoła katolickiego na wołanie tysięcy wiernych podczas pogrzebu Jana Pawła II, skandujących „Santo subito!”, czyli „Święty natychmiast”

28 czerwca 2005 r. w rzymskiej bazylice świętego Jana na Lateranie został uroczystie zainaugurowany proces beatyfikacyjny Jana Pawła II.

W rocznicę wyboru Jana Pawła II odbędzie się uroczysta polska premiera drugiej części włoskiego filmu o papieżu Polaku. W uroczystym pokazie w warszawskim Teatrze Wielkim – Operze Narodowej mają uczestniczyć prezydent Lech Kaczyński, kardynał Stanisław Dziwisz oraz twórcy filmu, m.in. reżyser Giacomo Battiato i odtwórca roli głównej Piotr Adamczyk

Film „Karol – Papież, który pozostał człowiekiem” jest kontynuacją filmu „Karol – człowiek, który został Papieżem”.

(IAR)

Papieskie orędzie do Polaków

Za pontyfikat Jana Pawła II podziękował w specjalnym orędziu do Polaków papież Benedykt XVI. W 28. rocznicę wyboru Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową podkreślił, że życie papieża-Polaka wzbogaciło dzieje ludzkości łaską Ducha Świętego. Orędzie wyemitował Program 1 Telewizji Polskiej.

Benedykt XVI powiedział, że w tym szczególnym dniu łączy się duchowo z rodakami swojego wielkiego poprzednika. Podkreślił, że doskonale pamięta wydarzenia sprzed 28 lat, kiedy Karol Wojtyła, w posłuszeństwie Chrystusowi i zawierając się Jego Matce, przyjął wybór dokonany przez kardynałów. Wspominał też słowa wypowiedziane przez Jana Pawła II zaraz po wyborze – „Nie lękajcie się. Otwórzcie drzwi Chrystusowi”.

Benedykt XVI dodał, że dziękuje Bogu za to, iż mógł spędzić u boku Jana Pawła II ponad 20 lat oraz że może

nadal prowadzić jego dzieło.

Wspominając papieża-Polaka, Benedykt XVI podkreślił, że dziękuje Bogu za świadectwo dane światu przez Jana Pawła II jego życiem, nauczaniem, miłością do Boga, Kościoła, bliźniego i Ojczyzny, a także cierpieniem. Zwrócił też uwagę na miłość, jaką Jan Paweł II darzył swoich rodaków oraz Kościół w Polsce. Papież wspominał także swoją pielgrzymkę do Polski. Podkreślił, że świadectwo wiary dane wówczas przez Polaków bardzo ucieszyło jego serce. Przypominając motto pielgrzymki „Trwajcie mocni w wierze” papież powiedział, że modli się do Boga, by zachował wiarę przyszłych pokoleń tej szlachetnej ziemi. Benedykt XVI błogosławiąc wszystkim Polakom zachęcił, by czerpać z nauczania jego poprzednika.

(PAP)

Prasa o nas

Дзень добры, Харьков!

Харьковскому обществу польской культуры на днях исполнится 15 лет. Это одно из самых первых и больших объединений украинских поляков. Члены организации - и те, кто имеет польские корни, и те, кто просто интересуется историей и культурой западной соседки нашей "державы", - очень активны и дружны. Они не только изучают польский язык и традиции, но и постоянно отмечают в Харькове народные и государственные праздники Польши, одновременно занимаясь просветительской работой.

Были первыми, стали лучшими

История Польского культурного центра, как еще часто называют общество, началась в 1991 году, когда 30 харьковчан польского происхождения решили объединиться для возрождения самосознания проживающих на Слобожанщине поляков, их духовности, обычаев и культуры. Тогда практически все члены ново-образованного общества были пенсионного возраста. Но им удалось привлечь в организацию внуков, а те, в свою очередь, привели сюда родителей. Так всего за пару-тройку лет количество членов объединения выросло в несколько десятков раз. Ныне же Польский культурный центр постоянно посещают около полутысячи харьковчан, а за 15 лет деятельности через общество прошли несколько тысяч человек. Многие из них, выучив польский язык, уехали в Польшу получать высшее образование, другие - работать. Старшее поколение сейчас уже не так активно, как раньше, но основные праздники - Рождество, Пасху, День Полонии и поляков за границей, День Независимости и День Конституции Польши - отмечают вместе.

Ежегодно общество проводит Дни польской культуры, организуя для харьковчан большой концерт. В нем традиционно принимают участие не только самодеятельные коллективы и артисты объединения, но и представители других национально-культурных организаций города, исполняющие свои номера на польском языке. В рамках Дней польской культуры проводятся также детские фестивали польско-украинской музыки имени Кароля Шимановского, фестивали детского народного творчества, выставки редких польских книг из харьковских научных библиотек.

В течение последних лет обществом были проведены мероприятия, посвященные 200-летней годовщине со дня рождения Адама Мицкевича, юбилеям Станислава Монюшко, Юлиуша Словацкого, Фридерика Шопена, Александра Фредро, Кароля Шимановского, Генриха Семирадского, папы римского Иоанна Павла II.

Общество также издает ежемесячную газету. Это первое послевоенное издание Восточной Украины на

польском языке. Кстати, "Полония Харькова" принимала участие в самых разнообразных международных выставках - побывала и во Франции, и в Бельгии, и в России. Газету в электронном виде с интересом читают во всем мире. Периодически в редакцию "Полонии Харькова" приходят положительные отзывы. А из Кракова как-то была получена даже благодарность - оказалось, что самую интересную статью о королеве Ядвиге поляки нашли именно в "Полонии Харькова". К тому же номера, выпущенные и пять, и десять лет назад, не теряют своей актуальности - исторические данные, описания польских традиций делают их ценными, незаменимыми и сегодня.

Потомки известного рода Гневошей живут и в Украине

Нынешний президент Харьковского общества польской культуры Юзефа Черниенко стояла у истоков создания организации. Через несколько лет активного участия в жизни объединения ей доверили бразды правления. И она не подвела. Поддерживала связи с поляками на родине, привлекала студентов и школьников к изучению польских традиций и языка, содействовала поездкам харьковских детей в оздоровительные лагеря Польши. Пропаганду польской культуры пани Юзефа считает своим долгом, поскольку в ее жилах течет кровь известного польского рода Гневошей, представители которого занимались дипломатией, просветительством и даже водили дружбу с королями.

- Я знаю весь свой род и по папиной, и по маминой линии начиная с XIV века, - говорит Юзефа Черниенко. - Мои предки были рыцарями. А, как известно, рыцари всегда женились на знатных особах, даже принцессах, и это были самые образованные семьи. Их дети часто добивались потрясающих успехов в науке, литературе, искусстве. Но в моем роду было больше всего дипломатов. И в каждом столетии двое-трое из них обязательно оказывали сильное влияние на ход истории, по-этому их имена можно отыскать и в энциклопедиях, и в учебниках по истории. Вот, например, мой предок Гневош жил в Кракове на Вавеле и был первым помощником короля Людвиг. Но самое интересное, что тайные встречи Ядвиги, впоследствии унаследовавшей трон отца, и ее возлюбленного - немецкого принца Вильгельма, проходили именно в его доме.

Понятно, что им не суждено было пожениться, так как поляки желали слияния с Литвой и, преследуя эту цель, использовали Ядвигу в качестве невесты-объединительницы. Когда этот вопрос был решен, Вильгельма чуть не убили. Гневош спас его от верной смерти, за что был щедро вознагражден. Как

свидетельствуют документы, подаренного золота хватило на безбедное существование четверем поколениям. А в XVIII веке сразу трое моих предков были известными политиками. И хотя Польши как государства тогда уже не существовало, они отвечали за малопольские земли и занимались просветительской работой, сохраняя язык, традиции, историю, культуру. И таких примеров много. Мои братья и сестры составили генеалогическое древо рода Гневошей, а я разыскала в архивах и библиотеках все данные о своих прапрадедах. По моему роду можно даже историю изучать.

Семье пани Юзефы повезло значительно меньше, чем ее знаменитым предкам.

Родителей ее еще детьми сослали в Якутию, они и не вернулись в Польшу, а переехали в Украину. Их дети практически не знали польского языка. Хотя отец Болеслав Гневош очень хотел, чтобы они были ближе к Польше, к ее традициям, культуре.

- Я поздно начала изучать польский - в 20 лет, - рассказывает Юзефа Черниенко. - Приехала из Харькова домой в Донбасс и села с отцом за изучение языка. Но через месяц папа погиб, и все начинания были заброшены. Вернулась к занятиям только через несколько лет. А в Польше впервые побывала еще позже - в 1992 году. Но это была потрясающая, незабываемая поездка! Я, наконец-то, смогла вдохнуть этот пьянящий, родной воздух, насладиться общением с соотечественниками, родственниками, единомышленниками. А папа, к сожалению, так и не успел побывать в Польше. Хотя нам, своим детям, он дал очень многое, чтобы мы могли чувствовать себя поляками. И хотел, чтобы все имели высшее образование. Я до сих пор с благодарностью вспоминаю его слова о том, что "только образование дает человеку силу и свободу".

Еще один интересный момент из жизни пани Юзефы - это прошлогодняя встреча с крестной матерью, двоюродной сестрой отца. Они не виделись более 40 лет, и Юзефа, поехав в Хмельницкую область, даже не знала, жива ли еще ее родственница. К счастью, им удалось повидаться. 80-летняя крестная рассказала племяннице, как ей удалось добиться возведения католического храма в родном селе, а также поспособствовать открытию при нем школы по изучению польского языка. "Просветительство у нас в крови", - говорят Гневоши. Этим же сейчас занимаются и дети Юзефы Черниенко.

Все праздники - по польским традициям

На этой неделе поляки будут отмечать светлый праздник Пасхи. Соответственно, позавчера у них

было пальмовое (по-нашему вербное) воскресенье. Именно в этот день члены Польского культурного центра собрались, чтобы еще раз вспомнить все польские традиции, связанные с Пасхой, найти различия и сходство празднования в Украине и Польше.

Несмотря на территориальную близость наших стран, пасхальные обряды достаточно разнятся. Например, в Польше не принято "христосоваться" и приветствовать встречных словами "Христос воскрес!" и в церковь поляки ходят с символическими маленькими корзинками, в которые кладут всего несколько крашанок и иногда хрен. Зато для

школьников и студентов всегда устраиваются пасхальные каникулы. В первый и второй день после Пасхи парни и девушки обливают друг друга водой.

Все заседания общества проводятся только на польском. Это существенно помогает новичкам привыкнуть к языковой среде. Да и проблем с пониманием польского у украинцев практически не возникает.

А очень скоро, когда мы будем отмечать маевку посадкой картошки, члены объединения отпразднуют вступление Польши в Евросоюз, День поляков за границей и принятие в Польше самой первой демократической европейской Конституции. Естественно, не пропустят харьковские поляки и Дня Европы, который традиционно отмечается в мае. В этот день члены Польского культурного центра обещают организовать на площади Свободы выступления самодеятельных коллективов на польском языке и другие интересные мероприятия, поэтому любой харьковчанин сможет больше узнать о Польше, ее традициях и культуре.

Юлия Ярмоленко

Konkursy

Miedzynarodowe Konkursy Artystyczne dla mlodej Polonii

Fundacja Mlodej Polonii w Warszawie ogłasza w 2007 roku Miedzynarodowe Konkursy Artystyczne dla mlodej Polonii:

- Konkurs poetycki,
- Konkurs prozatorski,
- Konkurs ogolnoplastyczny,
- Konkurs Plastyczny Olimpijski.

5-dniowe SYMPOZJUM pokonkursowe – FINAL polaczony bedzie z wrzeniem nagrod laureatom w dniach 28.VI do 2.VII.2007 r. w Warszawie w Domu Polonii.

REGULAMIN

VI. Miedzynarodowego Otwartego Konkursu Prozatorskiego dla mlodej Polonii

Warunki Konkursu:

1. Do udzialu w Konkursie zapraszamy mlodziuz polonijna, jak rowniez osoby nie polskiego pochodzenia z calego swiata, nie mieszkajace w Polsce, ale piszace po polsku. Na konkurs moga byc przyslane tylko prace dotad nigdzie nie publikowane.

Kategorie wiekowe:

- do lat 15,
- od 16 do 20 lat,
- od 21 - do 25 lat.

Formy literackie i tematy Konkursu:

esej – szkic swobodnie interpretujacy okreslone zjawisko z dbaloscia o piekny i oryginalny sposob wypowiedzi, do 3 stron maszynopisu;

humoreska czyli krotkie opowiadanie o zabawnym zdarzeniu, zakonczone dowcipna pointa, do 3 stron maszynopisu;

przemowienie na temat gospodarczo ekonomiczny – np. podczas debaty w Sejmie.

Prace umieszczone w kopercie oznaczone GODLEM (skrotem 3-5 literowym), nalezy wyslac na adres Fundacji do dnia 15 marca 2007 r. W zaklejonej malej kopercie, oznaczonej tylko tym samym godlem, nalezy przeslac wypelnione ZGLOSZENIE (druk zalaczamy).

Prace powinny byc napisane na maszynie lub komputerze.

Organizatorzy przewiduja nastepujace nagrody:
wycieczki po Polsce,
nagrody rzeczowe,
dyplomy.

Ogloszenie wynikow Konkursow i zaproszenie na Sympozjum nastapi w pierwszej polowie kwietnia 2007 r.

Uroczyste wrzenie nagrod odbedzie sie w czasie Sympozjum Literackiego, zorganizowanego w dniach od 28 czerwca do 2 lipca 2007 r. w Domu Polonii w Warszawie.

Nagrodzone utwory zostana opublikowane w Internecie i jesli uzyskamy na ten cel dotacje takze w formie ksiazkowej.

W sklad Jury wejda czlonkowie Zarzadu Glownego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, profesjonalni czlonkowie Fundacji - pisarze prozaicy, redaktorzy, dziennikarze.

IV. Konkurs literacki im. Marka Hlaski

Klub Inteligencji Polskiej w Austrii oraz redakcja pisma Polonii w Austrii JUPITER oglaszaja inauguracje czwartej edycji konkursu literackiego.

Uwaga - jest to konkurs TYLKO dla pisarzy POLO-NIJNYCH tzn. Polakow mieszkajacych poza granicami Polski.

Warunkiem udzialu w IV Konkursie Literackim im. Marka Hlaski jest nadeslanie do 30 kwietnia 2007r. tekstu, ktorego objetosc nie przekracza 10 stron znormalizowanego maszynopisu, autor podpisac powinien utwor haslem, pseudonimem, ktorego rozwiązanie powinno znajdowac sie w zaklejonej kopercie, na ktorej rowniez wypisac nalezy w/w haslo. W kopercie prosimy podac imie i nazwisko, adres, telefon, e-mail oraz krotka notke biograficzna.

Jury przewiduje nagrody – ufundowane przez Wspólnotę Polską w wysokości: 1.: 1000,- euro, 2.: 600,- euro i 3.: 300.- euro oraz 10 wyróżnień, za które nagrodami są leksykony, słowniki i polska literatura współczesna.

Redakcja zastrzega sobie prawo innego podzialu nagród. Nadeslane teksty nie beda zwracane autorom. Prosimy, w miare mozliwosci, o dostarczenie tekstow na dyskietkach lub CD, co nie bedzie nas zmuszalo do przepisywania nagrodzonych utworow w celu ewentualnego opublikowania.

Redakcja zastrzega sobie prawo pierwodziuku na lamach naszego pisma.

Wrzenie nagród odbędzie się tradycyjnie w sali Wiedeńskiej Stacji PAN na uroczystej Gali Literackiej w październiku 2007 r.

Teksty prosimy nadsylac na adres:

Redakcja pisma JUPITER, Rabeng. 2/62/1, A - 1030 Wiedeń (Wien) Kontakt: Tel.: 0431/ 71 86 886,
e-mail: jupiter.red@chello.at

Nagrodzone teksty z lat ubieglych znajdą zainteresowani na naszej stronie internetowej:
www.jupiter-online.at

Kuchnia polska

Kaczka z jabłkami

Jednym z przysmaków na stole rzymskiego bogacza - Lukullusa były kaczki karmione figami. W kuchni polskiej, zapewne ze względu na większą dostępność, egzotyczne owoce zostały zastąpione swojskimi jabłkami. Stała się kaczka z jabłkami ozdobą stołów królewskich, magnackich.

Szczególne zasługi w promocji kaczych specjałów mają kucharze wielkopolscy.

Darek Pazikowski z hotelu Grand w Warszawie przygotowaną przez siebie kaczkę marynuje na sposób, jaki wyczytał w starej książce: w klarownym, czerwonym jak rubin trójniaku. Szlachetny trunek (niegdyś dostępny jedynie w królewskich piwnicach) nadaje mięsu aromat, przyspiesza kruszenie. Całość kompozycji wieńczy przecierany sos borówkowo-jabłkowy.

Najsmaczniejszy jest ptak młody, półroczny. Najlepiej smakuje jesienią ze świeżo zerwanymi jabłkami.

Gdyby przyjąć, że istnieje jakiś rdzennie „polski” dodatek kulinarny do kaczki niewątpliwie byłyby to właśnie te jabłka. Niezbyt imponujące, lekko kwaskowe, niepozorne owoce starych, gdzie indziej w świecie już niedostępnych odmian zdają się być stworzone do wypełnienia - i połączenia swojego smaku - ze smakiem ulubionego ptaka Lukullusa.

Składniki

- 1 młoda kaczka
- 1 kg jabłek
- 3 łyżki masła
- Majeranek
- sol i cukier do smaku

Przepis

Kaczkę sprawić, opłukać, natrzeć solą i majerankiem. Odstawić na 1 godzinę w chłodne miejsce. Jabłka obrać, pokroić na ćwiartki, usunąć gniazda nasienne. Kaczkę nadziać jabłkami. Piec 1 godzinę 20 minut w temperaturze 180°C. W czasie pieczenia polewać wytopionym tłuszczem, w połowie pieczenia zlać tłuszcz i wlać 100 ml wody na brytfannę. Upieczoną kaczkę podzielić, jabłka lekko posłodzić. Kaczkę podawać z jabłkami.

Polonia Charkowa

Zespół Redakcyjny: Oleg Czernijenko (red.naczelný, opracowanie komputerowe),
Bożena Pająk, Diana Krawczenko,
Olga Zagórska, Józefa Czernijenko

Adres redakcji: Ukraina 61057 Charków
ul. Krasnoznamionnaja 7/9 m. 125
Tel./fax.+38 (057) 336 65 73

Adres dla korespondencji: 61202 Ukraina Charków
pr. Pobiedy 48 m. 295
e-mail: polonia@kharkov.com

Redakcja pracuje na zasadach społecznych.

Na prawach rękopisu do użytku wewnętrznego.

Gazetę „Polonia Charkowa” dofinansowuje Senat RP przez Fundację «Pomoc Polakom na Wschodzie»

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України
за № 816, серія ХК